

Kære Videnskabsminister Helge Sander

Tak for dit brev, der besvarer vores åbne brev til dig om dokumentstandarder. Desværre indeholder dit brev en række misforståelser som IT-Politisk Forening gerne vil korrigere.

Du skriver:

[Jeg er] ikke enig i, at konkurrencen på markedet for kontorsoftware på nuværende tidspunkt vil blive styrket ved alene at pege på én af de åbne ISO standarder for redigérbare tekstdokumenter - ODF eller OOXML.

IT-Politisk forening hæfter sig ved vendingen "på nuværende tidspunkt", for normalt fører flere formater til mindre, ikke mere, konkurrence. Jo flere formater, jo flere interoperabilitetsproblemer, dvs. markedet tenderer mod sektionering hvilket definatorisk set er en konkurrencebegrænsning. Forestil dig at internettet havde ikke en html-standard, men fem standarder. Det ville have hæmmet udviklingen af nettet og adgangen til information på tværs af sektorerne, og det samme gør sig gældende ved dokumentformater.

IT-Politisk Forening skal også påpege, at økonomisk teori om prisdifferentiering og monopolistisk konkurrence begge viser, at sektionering af markedet giver udbyder mulighed for at opnå højere priser til ulempe for brugerne. Det må altså være helt bestemte forhold der gør sig gældende på "på nuværende tidspunkt", for ellers havde én standard været at foretrække.

Du skriver om modenhed:

Årsagen til min holdning er, at både ekspertudvalget om åbne standarder og Konkurrencestyrelsen har konkluderet, at begge standarder på nuværende tidspunkt er for umodne.

IT-Politisk Forening bemærker, at begrebet "modenhed" behandles helt forskelligt af Konkurrencestyrelsen og Ekspertudvalget:

Modenhed nævnes overhovedet ikke i det notat, konkurrencestyrelsen fremsendte til IT- og Telestyrelsen: "Konkurrencestyrelsens vurdering af mulighederne for at øge konkurrencen på markedet for kontorsoftware"¹. I Konkurrencestyrelsens rapport "Markedet for Kontorsoftware" nævnes modenhed kun tre gange vedrørende Danmark og én gang vedrørende Irland. Her henviser Konkurrencestyrelsens modenhedsbegreb (s. 82 og 96) til Devoteams rapport om interoperabilitet ² hvor fuld interoperabilitet mellem to forskellige kontorpakker ... er udtryk for en høj modenhed (s. 10-11). **Konkurrencestyrelsens modenhedsbegreb vedrørende interoperabilitet er irrelevant hvis man nøjes med ODF som dokumentstandard da det vil give maksimal interoperabilitet.** I "Markedet for kontorsoftware" s. 19 skrives endvidere:

For det andet er der tale om nye og umodne standarder, hvor det er usikkert, hvilken retning markedet bevæger sig i. Hvis den valgte standard ikke bliver markedsstandard, er der risiko for væsentlige fejlinvesteringer.

Hvis ODF vælges som eneste dokumentstandard skal man kun understøtte en standard, men hvis man vælger to dokumentstandarder er man temmelig sikker på at foretage fejlinvesteringer, da man så skal understøtte to standarder.

Regeringens ekspertudvalg om åbne standarder definerer modenhed ud fra om en standard er implementeret af *flere leverandører*, hvor *udbredt* den er, hvor *stabil* den er, om den tilfredsstillende *behov*, og om den er *uafhængig* af styresystem, platform og kontorpakke. De to første kriterier drejer ikke om selve standarden, men om hvorvidt brugere og leverandører har adopteret den. De tre næste kriterier drejer sig om selve standardens teknik, kvalitet, egnethed og lignende. Ekspertudvalget nævner udelukkende manglende udbredelse som begrundelse for ikke at gøre ODF til eneste åbne standard.

Som ministeren skriver:

Konklusionerne er begrundet i, at der ikke er nok programmer, der understøtter standarderne, ikke nok brugere, der anvender dem, og at begge standarder stadig er under udvikling. Hvis der derfor på nuværende tidspunkt vælges én standard, risikerer vi at vælge forkert og ende med en standard, som aldrig opnår en tilstrækkelig markedsudbredelse, med store offentlige omkostninger til følge.

¹<http://www.itst.dk/BILAG%20D%20Udtaalelse%20fra%20Konkurrencestyrelsen.pdf>

²http://www.konkurrencestyrelsen.dk/fileadmin/webmasterfiles/publikationer/konkurrence/2009/Devoteam_-_interoperabilitet.pdf

Vi er overbeviste om at ODF er kommet for at blive. At andre lande som Holland og Norge også har valgt ODF som det offentlige åbne standard for redigerbare dokumenter, gør os endnu mere sikre på det.

Hvis Danmark også vælger, at være på forkant med udviklingen og give danske borgere mulighed for at kommunikere med det offentlige i et åbent format, kan vi være med til at præge udviklingen mod åbenhed.

Omvendt, hvis Danmark bare afventer, hvilke formater markedet vælger uden at tage selvstændig politisk stilling til om de er åbne, så er det jo omsonst at have en politik om åbne standarder.

Du skriver videre:

Hvis vi derimod fortsætter med begge åbne standarder samtidig, vurderer ekspertudvalget, at vi kan lægge størst muligt pres på udviklingen af begge standarder og på den måde sikre, at standarderne modnes yderligere.

IT-Politisk Forening vurderer, at mens OOXML ikke er implementeret og i praksis ikke vedligeholdes i et åbent forum, så er ODF allerede udbredt, implementeret af flere leveradører og aktivt vedligeholdt i standardorganisationer.

Du skriver om konvertering:

Overgangen fra de gamle lukkede dokumentformater til de nye åbne formater giver - som I påpeger - en række udfordringer med hensyn til konvertering. Dette søges dog i OOXML-standardens imødekommet med den del af standarden, der kaldes "transitional", som muliggør, at de lukkede formater kan læses og konverteres til det åbne format uden tab af data.

Transitional-delen og "strict"-delen er begge dele af OOXML-standardens dele og er - ligesom resten af standardens dele - åbent dokumenterede og kan frit implementeres af alle, der ønsker det. Jeg mener således heller ikke, at det er problematisk, når Microsoft oplyser, at de i deres kommende kontorpakke gør brug af transitional-delen af OOXML-standardens dele.

Men **Transitional** og **Strict** er ikke ligeværdige dele af standarden, som man kan vælge og vrage mellem. Det burde være tydeligt alene ud fra navnet at **Transitional** er et midlertidigt overgangsformat. Det kan man ikke med nogen rimelighed kalde for en åben standard. Ekspertudvalget anbefaler da også, at kun OOXML:Strict bruges til fremadrettet datalagring.

Endelig er betydningen af datatab stærkt overvurderet i din udtalelse. De kommuner, der er gået over til ODF har fx håndteret dette uden større vanskeligheder.

Lad mig afslutningsvis slå fast, at jeg har stor tiltro til at standarderne modnes bedst i markedet, ...

Konkurrencestyrelsen skriver i deres konkurrenceanalyse om markedet for kontorsoftware, at markedet er præget af en række markedsbarrierer, som gør det svært for nye aktører at vinde markedsandele.

Ved bare at overlade valget af dokumentstandarder til markedet, trækker man imod en situation med fortsat manglende konkurrence på markedet for kontorsoftware.

og at vi med valget af to åbne ISO-standarder har det bedste udgangspunkt for at sikre konkurrencen både nu og på langt sigt.

IT-Politisk Forening repræsenterer mange medlemmer som arbejder i små og mellemstore IT-virksomheder i Danmark. Hvis den type virksomheder skal håndtere data fra det offentlige på en intelligent måde, vil det være en stor byrde at skulle kunne håndtere flere formater for dokumenter.

Med venlig hilsen
IT-Politisk Forening